

Szerkesztősegi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egy évre	24 kor.
Félévre	12 .
Negyedévre	6 .
Egy hónapra	2 .
Egyes szám ára 8 fill.	

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 278. szám.

Csütörtök, december 4.

Szell és Fejérváry.

Nagybecskerek, december 4.

Fejérváry Géza báró a képviselőház tegnapi ülésén ismételte a pénzügyi bizottságban tett nyilatkozatát, hogy ő a képviselőház mentelmi jogát minden tekintetben respektálja és magáévá teszi a miniszterelnöknek kijelentését, amelyet a Nessi-ügy tárgyalása alkalmával a honvédelmi miniszternek a képviselőház iránti előzékenységre vonatkozó szavaira tett.

A nyilatkozat őszinte, férfias, konciliáns hangja nemcsak a szabadelvűpártot villanyozta fel, az ellenzék is jóindulatu nyugodtsággal, teljes csendben, minden ellentmondás nélkül hallgatta meg azt.

Ezzel a mult heti incidens közmelegnyugvásra elintéztetett. Elintéztetett oly módon, hogy semmi keserűség és fullánk nem maradt a lelkekben utána.

A komoly politikusok előtt bizonyos volt, hogy a Fejérváry beszéde nyomán támadt izgalom csak pillanatnyi és tartós nem lehet. Arra pedig legkevésbé alkalmas, hogy Széll Kálmán bölcs és tapintatos parlamenti vezérsége idején a képviselőház békéjét megzavarja s a vita normális lefolyását megakadályozza. Csak félreértés lehetett oka annak, ha némelyek Fejérváry beszédebe a parlament iránti tiszteletlenséget olvasták bele. A Házban eltöltött hosszú és sikeres pálya után belemagarázták oly beszédebe, amelynek igazi értelmét Széll Kálmán már a szombati ülésen helyreállította s miniszterétársát a felhangzó vádak ellen fényesen megvédelmezte.

Fejérváry a miniszterelnök ez értelmezéséhez mindenben hozzácsatlakozott. Abból semmit el nem vett, ahhoz semmit hozzá nem tett. Egyenes, lojális fellépése le is fegyverezte azokat, akik e félreértésnek részesei voltak s megörvendeztette mindazokat, akik a kabinet e nagyjedemű, sok jeles és vonzó tulajdonsággal felruházott s elmondhatjuk, népszerű tagjának sem egyetlen szavát, sem egyetlen cselekedetét nem szívesen látták elhomályosítva és eltakarva a félreértés ködgomolya által.

Most, hogy a felmerült incidens a napirendről végkép lekerült, reá kell újlag mutatnunk a miniszterelnök felhőszlató és békeszerző nagy tulajdonságára. Nem a megfontolás és hosszú készülődés órái után, de közvetlenül a kavargó szenvedélyek pillanatában, az összecsapó indulatok forró levegőjében mondta el nézetét és álláspontját ez ügyben oly okosan és tapintatosan s oly meggyőzően, hogy ime e nyilatkozat alapjává lett az incidens szerencsés elintézésének.

Ulyan a Széll Kálmán lelki ébersége és parlamenti vezetőképessége, hogy mint a tengeren járó hajó delejtűje ködben, sötétségben, szélben, viharban egyaránt biztosan mutatja az irányt. Az ő nagy irányjelző tulajdonságát sem a tenger

szélcsendje, sem zivatarra nem téveszti meg és nem befolyásolja s mindig megtalálja a kivezető utat, mint azt ezuttal ékesen bebizonyította.

Szerb politika.

— Beszélgetés Sándor királlyal. —

Budapest, december 3.

Mióta az osztrák-magyar monarchia és az orosz birodalom közt való versengés egyetértésnek adott helyet a balkáni eseményekkel szemben követendő magatartást illetőleg, a balkáni államokban is mindinkább belátják, hogy ismételt hirdetett programunkat: „A Balkán a balkáni államoké” — és a status quo lehető fentartását, melynek védelme alatt az új államalakulatok gazdaságilag és kulturailag fejlődhetnek, egész komolyan vesszük. Sok bizalmatlanság eltűnt és sok helyen, hol a látás a legközelebb fekvő tárgyakat illetőleg is homályos volt, keresik a helyes kerékvágást, melybe hazájuk politikáját terelni szándékoznak. Ez a politika a legegyszerűbb. Bizonyos értelemben csak a nagy államok politikáját kell utánozni, melynek legbensőbb végső gondolata nem a szövetségi rendszerben van, hanem a béke fentartásának őszinte kívánatában. A szövetségek csak eszközök, a cél a béke és korunkban ez a legfelelősebb. A jövő historikusa hálásan fogja megőrizni a nagy elmék neveit, de dicsőíteni fogja ama nagy fejedelmeket is, kiknek a béke fentartása volt legnagyobb becsvágyuk.

Ez a becsvágy kell hogy eltöltse a kis- és középállamok sorsának intézőit is. Az őszinte békeszeretet azonban kizárja különösen a barátságtalan magatartást bármely nagy állammal szemben. Ez a tudat legujjabban igen elismerésre méltó módon Belgrádban is utat tört magának és az utolsó kabinetválságot erre kell visszavezetni.

Egy magyar politikus abban a kitüntetésben részesült e napokban, hogy belgrádi látogatása alkalmával egy óránál tovább tartott beszélgetésbe bocsátkozott vele Sándor király. Az illető politikus e beszélgetésről igen érdekes közléseket tesz, melyeknek nyilvánosságra adásával a sok bizalmas részlet dacára nem követünk el indiskreciót.

Az illető politikus ezeket mondta el:

Az első meglepetés, mely ért, midőn a kihallgatásra szóló meghívó folytán Szerbia királyához mentem, egy ellentét volt, mely az első pillanatban erősen meghatott. Midőn ugyanis a Konakban megjelentem és egy egész sor termen keresztül vezettek, feltűnő benyomást tett rám az udvari szolgálat feszes, katonás szervezése, nem kevésbé voltam tehát meglepetve, midőn a király dolgozószobájába léptem és ő mind a két kezét elem nyujtva, egész egyszerű polgári öltözetben lépett felém. Mint Szerbia régi barátját üdvözölt, a legszívesebben megkínált egy karszékkal, néhány személyes kérdést intézett hozzám, csakhamar a nálunk uralkodó politikai viszonyok felől tudakozódott, e mellett megjegyezte, hogy mindig örömet szerez neki, ha nem hivatalos, de bizalmat érdemlő részről értesül személyekről és állapotokról. Hangsúlyozom, tette hozzá a király, bizalmat érdemlő részről,

mert sajnos tapasztaltam, hogy óvakodni kell, mindent bárkitől készpénzzel venni. Mennyi félreértés és sajnos feszültség keletkezik minden udvarnál a helytelen információk folytán. Csak ily hamis információknak tulajdoníthatom, hogy Ausztria-Magyarországban válságos fordulat állt be a hagyományos rokonszenven Szerbia iránt és hogy ami engem legjobban busit, még nemes nagylelkű királyuk is neheztel.

— Engedje meg felséged a kértést: mióta?

— Boldogult atyám halála óta.

Bátor voltam megjegyezni, hogy királyunkat éppen a szerb uralkodóház iránti rokonszenve és barátsága miatt érintették fájdalmasan az akkor történtek és mulasztások.

— Látszat szerint igen, de nem, ha úgy vesszük a dolgokat, amint jöttek.

Ekkor Sándor király papírost és ceruzát vett az íróasztalról, mintha valamit demonstrálni akarna és így szólt:

— Az első sürgöny, melyet Bécsből kaptam, valószínűleg rossz helyen alkalmazott kimélethez, nem volt nyugtalanító. A második sem engedte sejtetni a rettenetes csapást és a harmadik már a halált jelentette. Ez nem privát gyász eset volt, mely csupán a fiut érinti. Talán jobb lett volna, ha fájdalomban csak a gyermeki érzés szavára hallgatók, de érthető, ha hivatott és hivatalos tanácsadók befolyásolják az embert. Ami ezután történt, besugár volt, elferdített szavak, melyek feszültséget szültek, melyet a szenzációt vadászó sajtó még kiélesített. Hogy ily körülmények közt a rokonszenve jelei, melyeket Miklós cártól kaptam, kétszeresen jól estek, könnyen érthető, de azért Ferenc József császár és király barátságának nagy becsét nem kevésbé méltattam s megvallom, hogy a személyi momentumot még a tárgyi fölé helyezem, mert az állami vonatkozások végre és a tárgyi motívumok szerint alakulnak.

— Ily körülmények közt, mondám, csak időkérdés, hogy a régi viszony az egész vonalon feléledjen, főleg ha felséged kegyes lesz megengedni, hogy nyilatkozatait alkalmilag felhasználhassam.

— Bizony! Kérem, tegyen meg mindent saját körében, amit kipróbált barátsága házámért és országomért célszerűnek tart.

Sándor király személyes előnyeivel a látogató el van ragadtatva, nagy intelligenciáját és szilárd jellemét, kedvességét és szép férfias megjelenését nem győzi eléggé dicsérni. A társalgás francia és angol, de főleg német nyelven folyt, utóbbiból néhány oly szót használt a király, melyeket csak beszédből sajátíthatott el. Mindenesetre nagy tehetség kell hozzá, idegen nyelvet úgy megtanulni, hogy mint anyanyelv felett uralkodjék.

Sándor király, ki diszkrétén, de behatóan nyilatkozott Oroszország eljárásáról is Szerbiával szemben, éles látással felismerte korunk politikájának irányzatát. Szerbia barátainak számát szaporítani igyekszik és főleg velünk kíván a legjobb barátságban élni. Az ily elismerésre méltó törekvés kell hogy üdvös eredményekhez és kivált az osztrák-magyar monarchiával a kívánt egyetértéshez vezessen, miután mind a két részen levő érdekek azt szinte elutasíthatlanul követelik.

—n—s.

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok

Átköltözés miatt raktáromon levő női és férfi ruházati
cikkeket leszállított árak mellett árusítom.

KOVÁCS · GEDEON

úri-, fiu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Fejőltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női fejőltők és kabátok.

A városi villamű adója.

— december 4.

Említettük, hogy a torontalmegyei egyenes adó felszólamlási bizottság a városi villaművet III. oszt. kereset alá tartozónak mondta ki. E határozat ellen a város panasziratot adott be a m. kir. pénzügyigazgatóságához. A panaszirat, mely dr. Vég Lajos, v. ügyész jeles tollát és kiváló tudását dicséri, egész terjedelmében így hangzik:

Nagyságos pénzügyigazgató ur!

A torontalmegyei egyenes adó felszólamlási bizottság 1902. évi november 13-án 888/902. sz. a. kelt és Nagybecskerek városának 1902. november 29-én kézbesített határozata ellen, melylyel a városnak villamű vállalatát III. oszt. kereseti adó alá tartozónak tartja, jelen

panasziratot

adjuk be és kérjük, hogy azt a közigazgatási bírósághoz felterjessze.

Sérelnes az adófelszólamlási bizottság e határozata, mert nézetünk szerint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek főismérvei nem azok, amiket a bizottsági határozat 1. és 2. pont alatt felsorolt, hanem egyedül és kizárólag az, hogy a szóbanforgó vállalat vagy egylet nyilvános számadást köteles-e tenni, vagy nem? Az 1875: XXIV. törvény cikk ugyanis közelebbről nem határozza meg, hogy mit kell érteni nyilvános számadásra kötelezett ipar, kereskedelmi stb., szóval bármilyen haszonhajtó céltől nyereségre alakult vállalat vagy egylet alatt. Nem tette ezt nyilván azért, mert elég érthetőnek és félremagyarázhatónak tartotta azt a törvényes megjelölést, hogy „nyilvános számadásra kötelezett vállalatok”. Vegyis helyes törvénymagyarázat szerint mindazon vállalatok és egyletek, melyeket valamely törvény nyilvános számadásra kötelez. Hogy az 1875: XXIV. t.-c. 1. §-ának ez a helyes értelme, arra mutat még ugyancsak a törvény 2. §-a, a mely a kivételek közé sorolja a) pont alatt a kincstári kezelés alatt álló magyar államvasutakat. Tette azt azért, mert a magyar államvasutak nyereségre alakult s nyilvános számadásra kötelezett vállalat és így bár nincs 1-ször külön alap, illetve üzletköze; 2-szor nincs alapszabálya, sem a cége a kereskedelmi cégjegyzékbe bevezetve, sem az 1875: XXXVII. kereskedelmi törvény értelmében alakított igazgatósága és felügyelő-bizottsága nincs; mégis szükségesnek tartotta a kivételek közé sorolni. Ha azok volnának az ismérvei a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak, a melyeket a sérelnes bizottsági határozat 1. és 2. pont alatt felsorolt, akkor felesleges volna az 1875: XXIV. t.-c. 2. §-ának a) pontja, mert ezeket az ismérveket a m. kir. államvasutak nélkülözlik. De mert ép a törvény nem követel más, mint azt, hogy a vállalat haszonhajtó célból nyereségre alakult és nyilvános számadásra kötelezett legyen, azért kellett az államvasutakra törvényes kivételt statuálni.

A törvény e világos betűin kívül annak szelleme és az egyszerű józan ész is a mi fel fogásunk mellett harcol. Mert ugyan mi lehetett a ratiója annak, hogy az 1875: XXIV. t.-c. 4. §-a messzemenő kedvezményben részesítette a nyilvános számadásra kötelezett vállalatot azon vállalatokkal szemközt, amelyek nem nyilvános számadásra köteleztettek s így a III. o. k. adó alá esnek. Kétségtelenül nem más, mint az, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok ép e miatt jövedelmikből mit sem tagadhatnak el, míg a nyilvános számadásra nem kötelezett vállalatok önkényes bevallás, kétesértékű becsü alapján adóztatnak meg s így jövedelmük egy részét könnyen eltitkolhatják. Ezért kellett a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat bizonyos kedvezményben részesíteni. Főszó a törvény értelmében erre a három szóra van fektetve: „Nyilvános számadásra kötelezett”. Nagybecskerek r. t. város villaműve pedig az 1886: XXII. t.-c. 123., 124., 125. és 126. §§-ai szerint — tehát előtörvény alapján — költségvetését, melyben a villamű üzeme (mérlege) is befoglaltatik, nyilvánosan köteles tárgyalni és a törvényhatóság által helybenhagyatni. Ebben a törvény által előírt módban meg van a nyilvánosságának minden garanciája. 15 nappal előre meg kell hirdetni, azonfelül a képviselők között kiosztani, a rendes özi közgyűlésen tárgyalni és végül a vármegyéhez kell jóváhagyás végett beterjeszteni. Vajjon mennyivel több a nyilvánosság a részvénytársulatoknál? Egy jöttával sem. A mérleget a részvénytársulatoknál megcsinálja az igazgatóság (nálunk a villamos-bizottság javaslata alapján a városi tanács); ott meghirdetik egy helyi lapban (mi meghirdetjük mind a három helyi lapban és még azonfelül a képviselőtestületnek 200 tagja között kiosztjuk); ott tárgyalja és megállapítja a részvényesek közgyűlése (nálunk a város képviselőtestülete); ott beterjesztik a kereskedelmi törvényszékhez, mely azonban anélkül, hogy felülvizsgálja, az iratokhoz csatoltatja (mi beterjesztjük a megyei törvényhatóságához, amely a közgyűlésében tárgyalja és jóváhagyja). Ezek a nyilvánosság arnyalatai a részvénytársulatoknál és a rendezett

tanácsú városoknál. A fődolog, ami e kérdés elbírálásánál döntő súllyal bír, hogy nekünk ép úgy ki kell mutatni hajszálnyi pontossággal minden bevételt és kiadást, tehát ennek eredményeként a jövedelmet, mint a részvénytársulatoknak. Sőt bátran mondhatjuk, hogy nagyobb a garancia erre mi nálunk, mint a részvénytársulatoknál, mert a mi számadásunk nagyon sok kézen, fórumon megy keresztül, míg végleges megállapítást nyer. Míg a részvénytársulatoknál, amit az igazgatóság megcsinált, az rendszerint végérvényes is.

De tovább megyünk. Még azért sem szabad az 1875: XXIV. t.-cikkben meghatározott nyilvános számadásra kötelezett vállalatot az 1875: XXXVII. t.-c. alapján megalkotott kereskedelmi társulatokkal azonosítani, amint ezt a felszólamlási bizottság tette; mert a midőn a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok fogalmát az 1875: XXIV. t.-c. megalkotta, még az 1875: XXXVII. t.-c. nem is létezett. Tehát, hogy nyilvános számadásra kötelezett vállalat csak az lehet, amely az 1875: XXXVII. t.-c. rendelkezései szerint a sérelnes határozatnak 1. és 2. pontjában felsorolt ismérvekkel bír nemcsak fogalmi, hanem kronológiai képtelenség. Végül mit csinálna a felszólamlási bizottság a nyilvános számadásra kötelezett egyletekkel, amelyek az 1880: LX. t.-c. 1. §-a szerint az 1875: XXIV. t.-c.-ben meghatározott adó alá esnek (mint például az ápoló, élelmezési, előlegezési, segélyezési sibi egyletek és pénztárak), amelyek a dolog természeté szerint, — mivel sem iparral, sem kereskedelemmel nem foglalkoznak — az 1875: XXXVII. t.-c. alapján cégüket be sem jegyeztethetik, tehát számadásaikat szintén nem a kereskedelmi törvényszékhez terjesztik be? Ezeknél a törvényalkotta egyesületeknél szintén az egyedüli ismérv az, hogy nyilvános számadást kötelesek tenni, azért adóztatnak meg az 1875: XXIV. t.-c. határozmányai szerint.

Hisz ha a végső fokban azon nézet nyerne megerősítést, melyet a felszólamlási bizottság vallott, a legegyszerűbb dolog volna a törvényt kijátszani. Nem kellene t. i. nekünk, városnak más csinálnunk, mint közgyűlési határozattal a villamű céljaira bizonyos alapötökét kihatítani, a céget és a kormányhatóság által jóváhagyott alapszabályainkat törvényszékileg bejegyeztetni, a villaművilágítási bizottságunkat igazgatóságnak és a számvizsgáló bizottságunkat felügyelő-bizottságnak elkeresztelni. No hát, ha ez így jobban lélel meg a törvény intenciójának, akkor ezt is megtehetjük.

Kérjük a Budapesten székelő közigazgatási bíróságot, hogy az adófelszólamlási bizottság 888/902. számú határozatát megváltoztatni és az adókövető bizottság határozatát helybenhagyni méltóztassék.

Nagybecskerek r. t. város nevében:

Dr. Grandjean József,
polgármester.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 10 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/9-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Tiszti értekezlet.** Ma délelőtt a vármegye-házán dr. Dellimanic Lajos alispán elnöklésével tiszti értekezlet volt, amelyen behatóan megbeszélék a közigazgatás egyszerűsítése folytán szükségessé váló intézkedéseknek különösen a vármegyei ügyvitelre vonatkozó részét.

— **Magyar név.** A belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Tenner Bertalan és Tenner János szerbagnosztentmikiósi lakosok családi nevüket Tarjánra változtassák.

— **Uj anyakönyvvezetők.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Torontál vármegyében a csepjái anyakönyvi kerületbe Ranimirod Lyubomir községi irnokot, a szárcsaiba Kungel György helyettes községi irnokot, a zichfalvaiba pedig Leblanc Antal népiszkolai tanító anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

— **Ügyészi megbízott.** A m. kir. igazságügy-miniszter dr. Fuchs Gyula, nagyszentmiklósi kir. járásbírósi aljegyzőt az ottani járásbírósi mellett alkalmazott ügyészségi megbízott állandó helyettesül rendelte ki.

— **Az ifjusági egyesületek.** Az ifjusági egyesületek eszméje Nagybecskereken legközelebb a megvalósulás stádiumába lép s a helybeli állami iskolák igazgatói az ügy érdekében a szükséges lépéseket már minden irányban megtették. A nagybecskereki ipartestület előjárása tegnapelőtt tartott ülésén szintén foglalkozott a kér-

déssel. Az ülésben Bányai Jakab állami iskolai igazgató is résztvett, ki az ifjusági egyesületek céljáról, fontosságáról előadást tartott és az alapszabálytervezetet is behatóan ismertette. Az előjáróság tagjai Bányai fejtegetéseit lelkes eljénzéssel fogadták és elhatározták, hogy a sajtó útján a helybeli iparosokat f. hó 8-án d. u. 2 órakor a városháza nagytermében tartandó értekezletre meg fogják hívni. Ezen értekezleten a mestereknek lelkükre fogják kötni, hogy a nemes eszme megvalósítását elősegítsék azáltal, hogy 15—21 éves segédeiket a belépésre felhívják. Hasonló mozgalom indult meg a helybeli kereskedők és földmivesek körében is.

— **Köszönetnyilvánítás.** Stagelschmidt Jánosné urhölgy az Eötvös-utcai állami iskolába járó szegény gyermekek számára 3 kabátot, 3 nadrágot és 3 mellényt ajándékozott. A nemeslelkű adományért köszönetet mond Bányai Jakab igazgató.

— **Kisajátítás a nagyhídnál.** A nagyhídnál az új vashidak építése következtében szükség van a Dungserszky-féle telek egyrésztére. Miután a tulajdonos a maga szántából a szükséges területet nem engedte át, a város kérte a kereskedelmi minisztert, hogy adja meg a kisajátítási jogot a kisajátítási eljárás megindítására. A kereskedelmi miniszter ma érkezett leiratával ezt a jogot megadta s így a város most megindítja a kisajátítási eljárást.

— **Eltűnt férj.** A rendőrségen ma egy szegényesen öltözött asszony sirva panaszkodott, hogy férje, Siró Mihály, nagybecskereki lakos november hó 23-án nyomtalanul eltűnt s öt két nevetlen gyermekkel egyedül hagyta s mindezek meg semmi hírt nem adott magáról. Az asszony zokogva festette le a nyomort, amelyben gyermekeivel együtt selyődik s kérte a rendőrséget, járja közebe, hogy férje mihamarabb megkerüljön. A rendőrség igyekszik az eltűnt férj nyomára jutni.

— **Égő násznép.** Nagy szerencsétlenség történt vasárnap délelőtt a tóhátú görög-katolikus templomban esketés közben. Mint tudósítónk írja, vasárnap délből tartotta esküvőjét Vlad Szilvius fiatal görög-keleti pap Bratean Szidonival. Az esküvőre nagyszámu násznép jelent meg a templomban s a görög-keleti szokás szerint a tanúk és a koszorulányok és legények égő gyertyákkal kezükben, állottak körül a házasulandókat. Az eskető pap épen az esketési szertartást végezte, mikor a menyasszony könnyű lenge ruhája a mögötte álló egyik koszoruleány égő gyertyájától meggyuladt. A láng egy pillanat alatt átfutott az egész ruhán. A leányok, kik a menyasszony mögött állottak, ijedten kapkodtak az égő ruhához, de ezzel csak növelték a veszélyt, mert az ő ruhájuk is tüzet kapott. A megrémült násznép most már nem tudta, hogy mihez fogjon. A vőlegénynek még volt annyi lélekjelenléte, hogy a menyasszonyról lerántotta az égő ruha egyrésztét, de a könnyű menyasszonyi ruha alatt volt melegebb ruhát már nem tudta leszakítani s a szegény leányt eszméletlen állapotban vitték haza. A nagy ijedelem között sikerült valakinek a közelből vizet hozni s ezzel leöntötték Papp Ella és Ráduly Olga koszoruleányok ruháit, akik már ekkor szintén súlyos égési sebeket szenvedtek. A szerencsétlenül járt menyasszonyt rögtön ápolás alá vették, de még azon éjjel kiszáradt. A részvét általános.

— **Gyilkos zsebmetsző.** A Tamásiban megtartott Andrásnapú vásáron — mint onnan jelentek — véres gyilkosság történt. Maczek András parasztagda esett áldozatul a gyilkosságnak. Maczek örököket adott el a vásáron s amikor az állatok árát kifizették, észrevette, hogy két fiatalember settenkedik körülötte, de ezeket kúpeceknek nézte és nem gyanított semmit. Alig indult el a pénzzel, a két ember nyomon követte s amikor a néptömeg közé került, észrevette, hogy valaki a zsebében kotorász. Maczek a zsebéhez kapott, de már akkor a pénztárcája hiányzott s amint visszatekintett, az egyik gyanus embert látta maga mellett. Maczek nyakoncsipte az ideget, akiről sejtette, hogy az volt a tolvaj s aki mindenáron menekülni akart, de Maczek erősen tartotta. A küzdelem közben az idegen kést rántott elő s azt Maczek oldalába döfte, azután kiszakította magát a megtántorodott ember kezéből. A vásári nép üldözöbe vette a merénylőt és sikerült is elfogni. Azonközben olyan alaposan elverték, hogy eszméletlenül vitték be a községbe. Társát, aki a kilopott pénztárcával még idejekorán elmenekült, a csendőrség fogta el; megtalálták nála az ellopott pénzt, de a pénztárcát már akkor eldobta. Maczek a sebész kezeltében még az éjjel meghalt. Zajcsék Adolf, az összevert zsebtolvaj még mindig eszméletlen állapotban fekszik s aligha marad életben. Társát, Zitterbach Lipótot a csendőrség bekísérte a járásbíróshoz. A két gonosztevőről kiderült, hogy országsgerte körözött veszedelmes zsebtolvajok.

igazgató
25 esztől
mábol a
operette
egyik leg
A sziniga
padon fo
ben Ke
a jubila
nyújtott
szönetet
amint De
közönség
fogadta
és egy
jubiláns
sem tud
kedvelte
ját, mely
mellődte
Deák Pé
több fölk

— A
ért az id
zárultak
előadás
telt ház
tegnap
A szerepl
Deák Pé
humoráva
séget. To
szépet én
hájos volt
nagy deü
igazgató
szépen én
aki az cz

— D
szintársul
becskerek
jelentik, o
az első el
a „San T
bolyán 12
megy.

§ A
birája. A
becskerek
biroul B
rendelte k

§ E
törvényes
Heinric
kerék lak
dolva, hog
kerék il
nemüket
csies e ru
Juliától
kiesot org
Maresies
tördelme
ösv. Nik
kivánja a
ejtette. A
következő
Sándor d
Kövé
jegyző ped
tására Ho
óta mosol
pézt sem
kutatás al
a mosás
Maresies
és a vel
felbiztatt
ruhákat, s
neki, ha
tényleg el
nének és
rónkint m
törvénysz
Hoff Péte
8—8 havi
öket, hogy
kárát meg
ítéletben,

Szinház.

*** Deák Péter jubileuma.** Deák Péter szinigazgató tegnap ünnepelte színészi működésének 25 esztendősfordulóját. Az évforduló alkalmából a színházban Lecoque „Kis herceg” című operetteje került színre, melyben Deák Péter egyik legjobb szerepét, Frimouse nevelőt játszotta. A szinigazgató jubileumának egyik része a szinpadon folyt le, ahol a szintársulat tagjainak nevében Kemény Lajos üdvözölte szép beszédben a jubiléus igazgatót s pompás babérkoszorút nyújtott át Deáknak, aki meghatva mondott köszönetet az ovációért. A függöny felgördültével, amint Deák a szinpadra lépett, a színház nagyközönsége percekig tartó tapsal és éljenzéssel fogadta az igazgatót, akinek két babérkoszorút és egy díszes ezüstkoszorút nyújtottak föl. A jubiléus a meghatottságtól néhány percig játszani sem tudott, hanem később annál pazarabb jókedvvel viszonzotta játékában a közönség ovációját, mely az előadás folyamán többször megismétlődött. Az előadás után a kaszinó éttermében Deák Péter tiszteletére lakoma volt, amelyen több fölköszöntőben ünnepelték Deákot.

*** Az utolsó előadás.** A tegnapi nappal véget ért az ideai színházi évad s a színház kapui bezárultak. A nagybecskereki közönség az utolsó előadásban nagy számban jelent meg s majdnem telt ház bucsuzott el a szintársulattól, amely tegnap a „Kis herceg”-et adta utolsó előadásul. A szereplők közül különösen zajos sikere volt Deák Péternek a nevelő szerepében s pompás humorával állandó derütségben tartotta a közönséget. Tomori Melissza elegáns herceg volt s szép énekszámait zajos tapsokat kapott. Igen bájos volt Deákné a hercegnő szerepében s nagy derütséget keltett kitünő komikumával az igazgatóné szerepében Cathriné. Jó volt és szépen énekelte, mint mindig Kemény Lajos, aki az ezredet játszotta.

— Deák tarsulata Zombolyán. Deák Péter szintársulata, mely ma hajnalban utazott el Nagybecskerekre, ma délelőtt, mint Zombolyáról jelentik, oda megérkezett. A szintársulat ma tartja az első előadást Zombolyán, amely alkalommal a „San Toy” kerül színre. A szintársulat Zombolyán 12—14 előadást tart s azután Lugosra megy.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A nagybecskereki törvényszék új vizsgálóbírája. A magy. kir. igazságügyminiszter a nagybecskereki kir. törvényszék területére vizsgálóbíróul Benedek Jenő kir. törvényszéki bírót rendelte ki.

§ Elítelt orgazdák. A nagybecskereki kir. törvényszék ma tárgyalta Hoff Péterné szül. Heinrich Mária és Gyukics Lázár nagybecskereki lakosok bűnyűjét, kik azzal vannak vádolva, hogy Maresics Vlada, szintén nagybecskereki illetőségű szabónástól különböző ruhanevéket fogadtak el, holott jól tudták, hogy Maresics e ruhákat gazdájától, özvegy Nikolics Juliától lopja. A kir. ügyész Hoffné és Gyukicsot orgazdaság bűntettével vádolja, ellenben Maresics Vlada ellen, részben mert bűnét töredelmesen bevallotta, részben pedig mert özv. Nikolics Julia, mint káros fél, nem kívánja az inas megbüntetését, a vádat el ejtette. A kir. törvényszék a mai tárgyaláson a következőképen alakult meg: Elnök Polgár Sándor dr., szavazóbírák Duka László és Kövér Lajos, ügyész Wiedorn Adolf dr., jegyző pedig Puskár Dezső. Az elnök felszólítására Hoff Péterné elmondja, hogy ő már évek óta mosott a fiura s ezért tőle még egy fillér pénzt sem kapott. Állítja továbbá, hogy a házkutatás alkalmával nála talált 6 pár ruhát a mosásdíj fejében kapta volna Maresicsétől. Maresics azonban azt vallja, hogy Hoffné és a vele vadházasságban élő Gyukics Lázár felbuztatták őt arra, hogy gazdájától lopkodjon ruhákat, sőt mi több, még pénzt is ígértek neki, ha ezt teljesíti. Beismeri, hogy a lopást tényleg elkövette s hogy a lopott holmikat Hoffnének és Gyukicsnak vitte el, kik neki ezért apróként mintegy 14 korona készpénzt adtak. A törvényszék hebizonyítottan látta a vádat s Hoff Péternét és Gyukics Lázárt orgazdaságról 8—8 havi fogházra ítélte s azonkívül kötelezte őket, hogy Nikolics Juliának 73 kor. 20 fillérnyi kárát megfizessék. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a vádlottak azonban felebezték.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése december 4-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, december 4.

A képviselőház ma délelőtt Tallián Béla elnöklésével ülést tartott.

Napirend előtt Koródi Lajos szász képviselő folytonos közbekiáltások között védekezik Gáll Sándornak az ellen a tegnapi támadás ellen, hogy ő a „Kronstädter Zeitung”-nak a szerkesztője volna. Ő nem szerkeszti a „Kronstädter Zeitung”-ot, de elveit osztja, mert összhangban vannak a törvényekkel (Ellenmondások.)

Lindner Gusztáv szász képviselő hivatkozva egyetemi tanári működésére, visszautasítja a tegnapi ülésen elhangzott vádat, hogy ő agitátor. Azt azonban ki mondja hátran, hogy nem tetszik neki Széll Kálmán legutóbbi magyarosító rendelete. (Nagy zaj. Ellenmondások.) Végül védi a szász néppárt programját.

Sebess Dénes konstatálja, hogy Koródit a szászrégeni leányiskolából nemzeti-ségi izgatás miatt elbocsátották. Lindnerről pedig azt konstatálja, hogy tanársága utolsó éveiben igenis izgató volt. Német felköszöntőket mondott s legutolsó fizetési nyugtáját is németül írta.

Lindner Gusztáv kijelenti, hogy ő jó hazafi s ha kételkednek benne, azt ő tetteikkel be fogja bizonyítani.

Ezután áttért a Ház az indennitás folytatolagos tárgyalására.

A mai vita során Pap Elek és Madarász Imre beszéltek az indennitás ellen.

Királyunk a pápának

Budapest, dec. 4. (A „Torontál” ered. táv.) Bécsből jelentik, hogy a király most egyik előkelő művészszel megfesteti arcképét s ezt XIII. Leo pápának ajándékozva pápaságának 25-ik évfordulója alkalmából, amelyet a pápa jövő évi február hó 20-án ünnepel meg.

A puchói választás.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál” ered. táv.) Ma van a puchói választókerületben a választás, amelyen Sipeky Sándor szabadelvű és Kaas Ivor báró néppárti állanak szemben. A szavazatok számáránya eddig a következő: Sipeky 64, Kaas 17.

A kisjenői vadászatok.

Budapest, december 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, az esős időjárás nagyon megrontotta a kisjenői udvari vadászati jó hangulatát, bár vad elég esett. Tegnap Gyarmatán erdei vadászat volt, terítékre került 381 darab nyul, 181 fácán, 1 fogoly, 2 róka, egy vadmacska és négy darab különféle vad. A vadászársaság táradhatatlan szenvedélyvel áldoz, a rossz időjárás dacára is, a férfias sportnak. Ma és holnap Bánkuton vadásznak nyulra, fácánra és özre. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, ki szintén résztvett a vadászaton, tegnap este már visszautazott Budapestre.

Öngyilkos főjegyző.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál” ered. táv.) Szabadkáról jelentik: Manojlovics István volt szabadkai főjegyző tegnap revolverrel föbe lőtte magát és szörnyet halt. Az öngyilkosság nagy szenzáció tárgya, mert Manojlovics rendezett vagyoni körülmények között volt és még csak nem is gyanítják, hogy mi kergette a halálba.

Kivégzés Kolozsvarott.

Budapest, december 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kolozsvarottól jelentik: Ma reggel 7 óra körül végezték ki Friedrich Ferencet, a levélhordó gyilkosát. Mikor cellájába mentek, hogy a bitóhoz vigyék, térdre rogyott és sirva könyörgött: — Ne öljenek meg.

Farkas bíró erre kijelentette, hogy kegyelem nem jött s így forduljon Istenhez.

Az elítelt míg a bitóhoz vitték, utközben háromszor összerogyott. A bitónál pedig kétség-

beesen jajeszékelt. Bali Mihály, hóhér megragadta segédeivel s gyorsan végzett vele. A haláltusa 10 percig tartott.

Halál a vadászaton.

Budapest, december 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyszalontáról jelentik: Liphay Béla báró tamásdai birtokán vadászat volt tegnap, nagy társaság vadászott. Vadászat közben egy golyó ismeretlen módon Kiss Sámuel uradalmi vadászt találta s a szerencsétlen ember rögtön meghalt. Annyi kiderült, hogy a környéken orvvadászok vannak s azoktól jött a halált okozó lövés. A hatóságok erélyes vizsgálatot folytatnak.

Budapesti gabonaárak.

Budapest, 1902. december 4.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	0.—	0.—	80	7.95	8.15
Pestvidéki uj	76	7.70	7.80	80	7.95	8.10
Bánsági uj	76	7.50	7.70	80	0.—	0.—
Báoskai uj	76	7.80	7.95	80	0.—	0.—
Rozs	uj	elsőrendű	70—75	6.55	6.70	
		másodrendű	—	6.35	6.55	
Árpa		takarmány	60—62	5.70	5.85	
		égetni való	62—64	5.50	5.60	
		sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—	
Zab		—	39—41	6.65	6.75	
Tengeri ó		bánsági	—	0.—	0.—	
		másnemű	—	0.—	0.—	

Határidő-üzlet.

Budapest december 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak nagyrészt változatlanok. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza áprilisra	7.62—7.63
Rozs áprilisra	6.61—6.62
Tengeri (májusra)	5.74—5.75
Zab (áprilisra)	6.27—6.29

13141. tkv. sz. 1902.

967—1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajthatónak, Miklós szül. Falusi Julis és Miklós Imre nagybecskereki f.-muzslyai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 842 kor. 88 fill. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Nagybecskerek községi 5019. sz. tjkvben foglalt A + 1. sorsz. 7663—7664/59. hrsz. 600 □-öl beltelek 884 korona, A + 2. sorsz. 8581—8582/153. hrsz. 1200 □-öl szántó 206 korona, A + 3. sorsz. 8593—8595/208. hrsz. 3 hold 1000 □-ölszántó 306 korona, A + 4. sorsz. 8602—8605/254. hrsz. 3 hold 1000 □-öl szántó 296 korona kikiáltási árban 1903. évi január hó 20. (huszadik) napjának d. e. 10 órájaker ezen kir. törvszék tkvi helyiségében megtarandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 88 kor. 40 fill., 20 kor. 60 fill., 30 kor. 60 fill. és 29 kor. 60 fill. készpénzben, vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában s Nagybecskerek város tanácsánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszéknél mint tkvi hatóságnál, 1902. évi október hó 23-án.

Kiss,

kir. törvszéki bíró.

Pályázati hirdetmény.

Román-Kécsa községben ujonnan rendszeresített, de egyelőre csak helyettesítés útján betöltendő évi 720 korona fizetéssel javadalmazott írnok-végrehajtói állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhívtnak pályázók, miszerint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismereteiket kitüntető, esetleg okmányokkal támogató kérvényüket f. é. december hó 15-éig ezen község előjáróságához nyujtsák be.

Román-Kécsán, 1902. évi december hó 3-án. (971-3.1)

Szerelmy László, Miloszav Lázár,
közs. jegyző. közs. bíró.

14010/I. szám. 1902.

970-3.1

Pályázati hirdetmény.

Az antalfalvai járáshoz tartozó Tomasevác községben megüresedett jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 24-ig nyujtsák be hozzám, mert a később beérkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

Javadalmazás:

1. Évi fizetés 1400 kor.
 2. Szabad lakás
 3. 4-öl tűzifa
 4. Utjátalány 400 "
 5. Anyakönyvvezetői tiszteletdíj 160 "
- azonkívül a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Antalfalván, 1902. évi december hó 2-án.

Lowieser Imre,
főszolgabíró.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a **pénzügyi palotában** ujonnan berendezett és a mai viszonyoknak megfelelő

cipész-üzletet

nyitottam, ahol a legjobb és legformásabb **csizmák és cipők** készíttetnek, ugymint: **díszmagyar**, angol lovagló, tisztí és vadász csizmák; továbbá vivó, **Lawn-Tennis** cipők **gumi és crom** talppal, angol bakancsok (Derby) és szalon cipők urak részére minden kivitelben. Ugyisint minden tekintetben a legdivatosabb és legformásabb **női cipő** különlegességek egyedül nálam készíttetnek.

Ezen szakmában több évig részt Budapesten, részt helyben egy elsőrendű cipésznél működtem.

Midőn üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom, vagyok b. pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Sántha Sándor,

932-30.4

cipész-mester, Nagybecskereken.

Nagy
OCCASIO

Felsenstein Ferenc

férfit., női- és gyermek-
ruha kereskedésében,
hol előre haladott idény
és nagy készlet miatt
téli ruhák

mélyen leszállított áron
adatnak el.

901-x.19

Egy lakás

3 utcai, 1 udvari szoba,
zárt folyosó és mel-
lék helyiségekkel,

továbbá

egy lakás

3 utcai szoba, zárt fo-
lyosó és mellék helyi-
ségekkel kiadó május
hó 1-ére Gizella-rak-
part 462. szám.

Bővebbet

Benkovich Mihály,
gyógyszerésznél.

958-6.3

Ház-eladás.

Az Aradáci-ut 66/28.
számu ház előnyös fel-
tétel mellett eladó.

Bővebbet a kiadó-
hivatalban.

974-3.1

Torontálvármegye alispánjától.

60.141/1902. szám.

975-1.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye alispánja által ezen-
nel közhírré tétetik, hogy Nagybecskerek
rend. tan. városánál egy **rendőrhadnagyi**
állás évi 1320 kor. fizetés és 240 kor.
lakbér, ezenfelül 4 **adóvégrehajtói** állás
egyenként évi 1000 kor. fizetés és 200 kor.
lakbér, továbbá két **közigazgatási végre-**
hajtói és pedig az egyik 1200 kor., a
másik 1000 kor. fizetés és egyenként 200
kor. lakbér élvezetével választás útján be-
töltendő lesz.

Felhívtnak ennélfogva mindazok, akik
ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy
képeességüket igazoló bizonyítvánnyal fel-
szerelt folyamodványaikat hozzám e hó 20-ig
terjessze be.

A később beérkezett kérvények figye-
lembe vétetni nem fognak.

Nagybecskereken, 1902. évi december
hó 2-án.

Dr. Dellimanics,
alispán.

Karácsonyfáim

megerkeztek, felkérem a n. é.
közönséget, kik ilyen venni
szándékoznak, hogy idejekorán
azt megrendelni sziveskedjenek,
hogy szép példányokkal szol-
gálhassak.

RO'SA BÉLA,

fűszerkereskedő, Nagybecskereken

973-3.1

Csenei járás főszolgabírájától.

6825/1902. szám.

9-3-3.3

Pályázati hirdetmény.

Öregfalva községben ujonnan rend-
szeresített és évi 800 korona fizetéssel java-
dalmazott írnok-végrehajtói állásra ezennel
pályázatot nyitok.

Felhívtnak pályázók, miszerint eddigi
alkalmaztatásukat és nyelvismereteiket ki-
tüntető, esetleg okmányokkal is támogató
kérvényüket f. évi december hó 10-éig
a csenei járási főszolgabíróhoz nyujt-
sák be.

Csene, 1902. évi november hó 30-án.

Uzbasich Gáspár,
főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Nagybecskereken „Közgazdasági Bank
mint Részvénytársaság” cég alatt pénz-
intézet létesül.

Alulírott az alapítók nevében s meg-
bízásából a **pénztárnoki és könyvelői**
állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A szabályszerűen felszerelt folyamod-
ványok hozzám **1903. január hó 10-ig**
beküldendők.

A folyamodványban kitüntetendők a
személyviszonyok, igazolandó az elméleti
s gyakorlati képzettség s végül részletezendők
a javadalmazásra vonatkozó igények.

A könyvelőre nézve elengedhetetlen
feltétel a tökéletes mérlegképesség és mér-
legjártasság.

A könyvelőt és pénztárnokot a meg-
választandó igazgatóság fogja szerződtetni
és az alapítók ezen pályázati hirdetmény-
ből kifolyólag kötelezettségeket egyáltalán
nem vállalnak.

Mayer Henrik,
Nagybecskereken.

(972-1.1)

Elsőrendű tűzifa.

Valódi porosz

SZALON KÖSZÉN

a Wildensteinegen-Richterhof-féle bányából.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585. II. — Telefon 35. sz.

816-50.25

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

A gazd

A „TO